

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧ. ΞΙΦΥΩΝΑΣ1. Μουσείο:

Παραμένει, επί ροεζία περίπου, υγιεινό. Οι εργασιές επαυξάνονται έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί, αλλά απαιτείται ένα ποσό 10-15 εκ. δρχ. και επιπλέον εργασία τριών μηνών, όπως μας πληροφορήσε η Δ' Εφορία Αρχαιοτήτων Ναυπλίου. Τα χρήματα όμως δεν δίδονται.

2 Ανασκήπωση Θολωτών Δίοδων Αρχ. Θεάτρου:

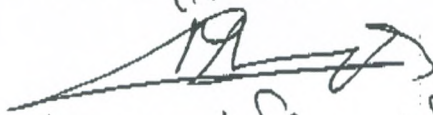
Εχει επιβληθεί απαγόρευση χρήσης από το ΚΑΕ για λόγους σταχυιδανίας διότι οι θολωτές δίοδοι είναι ενομόρροπες. Η απαγόρευση ισχύει για ορόσημο το δάπεδο χωρίς όμως να εμποδίζει η μελέτη για την ανασκήπωση των θολωτών δίοδων. Η μελέτη είχε υποβληθεί στην περιφέρεια και κατά περίεργο τρόπο δεν ενδύχθηκε στο Γ' Κ.Π.Σ. Η μελέτη αφορούσε και άλλες εργασίες συντήρησης του Αρχ. Θεάτρου.

3. Έκτελεση ανασταφικών εργασιών:

Απαζούνται ανασταφικές εργασίες στο αίθριο του Θεάτρου αλλά και στον ευρύτερο χώρο. Τα ανασταφικά δικαιώματα τα είχε υγιονομήσει η συσταξιούχος αρχαιολόγος κ. Κρυστάλλη Καρίδη από τον παλιό κ. Οργάνο. Αυτοχώς δεν υπήρχε ενδιαφέρον για εκτέλεση ανασταφικών και τώρα, από πληροφορίες μας, τα ανασταφικά δικαιώματα έχουν περιέλθει στην ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία η οποία είναι η αρμόδια υπηρεσία, αλλά δεν δείχνει ενδιαφέρον.

4. Αρχαίο Στάδιο:

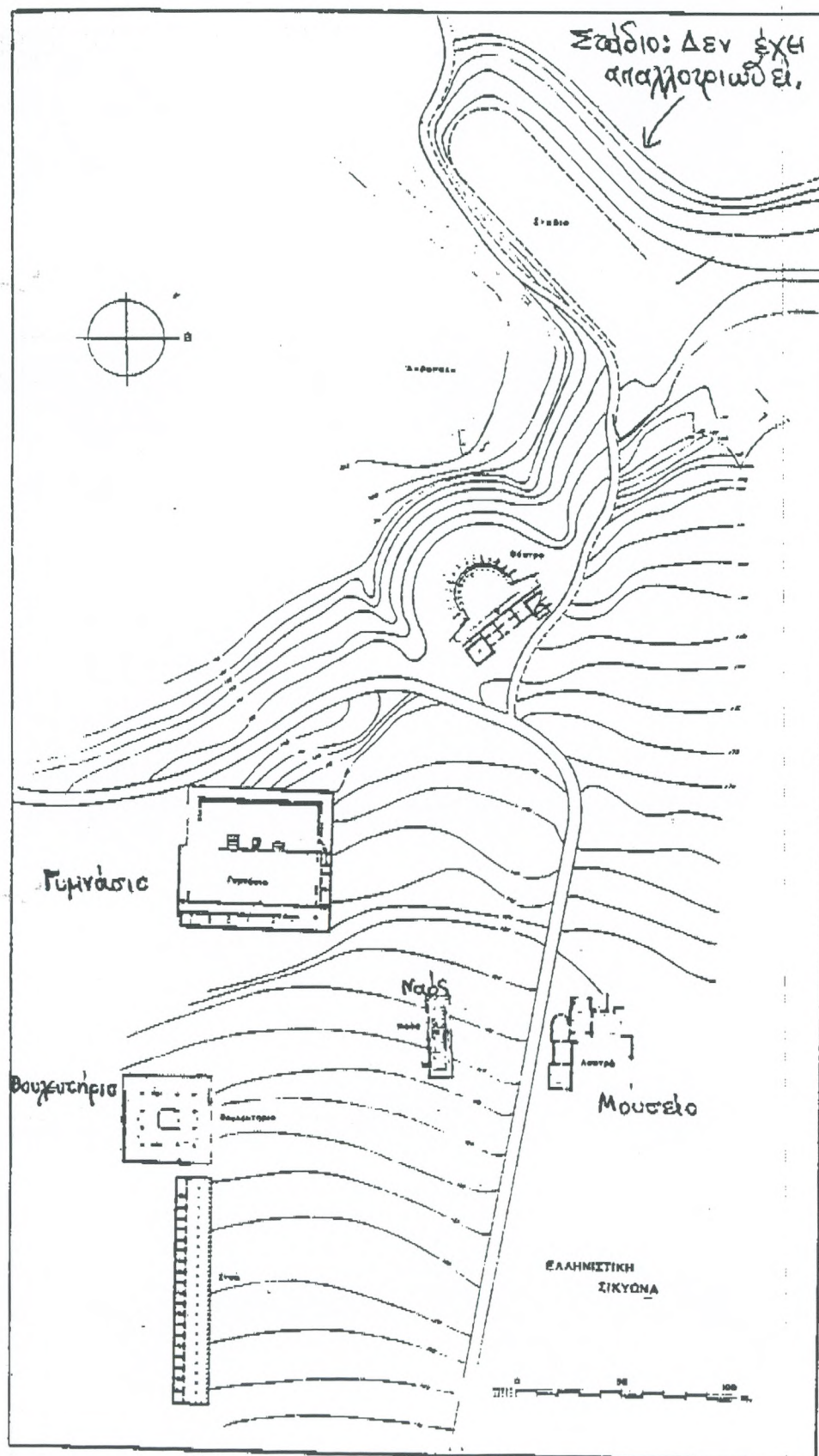
Δεν έχουν γίνει ενέργειες για απαλλοτρίωση του χώρου. Σημ. Ο Δήμος ερευνά την δυνατότητα παρασκευής του αρχαίου.

Πέτρος Λεονάρδος - Πρόεδρος Ελλόγου.

90 II, 6, I

Ἡρωική μυθολογία τῶν σικυωνίων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. 236

Ημερομηνία

19.2.03

ΑΠΟ: Πρόεδρο Συλλόγου
"Η ΑΡΧΑΙΑ ΣΙΚΥΩΝ"
τηλ. 6974007111

Κιάτο, 18 Φεβ. 2003

ΠΡΟΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Προστασίας Περιβάλλοντος και
Πολιτιστικής Κληρονομιάς
(υπ' όψιν κας. Γραντζιάς)

ΘΕΜΑ: Η διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας μας

Έχει εγκριθεί από το Πρωτοδικείο Κορίνθου και λειτουργεί στο Κιάτο Σωματείο με την επωνυμία "Σύλλογος Πολιτών για την προβολή των Αρχαιοτήτων Μνημείων του Δήμου Σικυωνίων" και με διακριτικό τίτλο "ΑΡΧΑΙΑ ΣΙΚΥΩΝ".

Σκοπός του Συλλόγου μας είναι η αξιοποίηση και προβολή των αρχαιοτήτων σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Σικυωνίων. Στο ενδιαφέρον μας εμπίπτει κάθε δείγμα πολιτισμού και ανθρωπίνης δραστηριότητας που φωτίζει την διαδρομή των προγόνων μας στην περιοχή μας μέχρι σήμερα.

Στην προσπάθειά μας αυτή ήδη έχουμε τη θετική ανταπόκριση από την τοπική κοινωνία και αυτό μας ενθαρρύνει στη μελλοντική μας πορεία.

Όμως θεωρούμε προϋπόθεση κάθε επιτυχίας μας, τη συνεργασία μας με άλλους Συλλόγους και Δημόσιους Φορείς, οι οποίοι προβάλλουν παραπλήσιους στόχους και ενδιαφέροντα.

Πιστεύουμε ότι η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ έχει τις δυνατότητες και το ενδιαφέρον που θα τις επιτρέψουν να μας προτείνει συγκεκριμένους τρόπους δράσης και να μας βοηθήσει στις προσπάθειές μας.

Μετά τα παραπάνω παρακαλούμε όπως δεχθείτε την επίσκεψη εκπροσώπων μας με σκοπό την ενημέρωσή σας και την διερεύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας μας.

Αναμένουμε την απάντησή σας και σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Διεύθυνση για αλληλογραφία
Πάνος Λεονάρδος *Δ.Σ.*
Αρχαία Σικυών (Βασιλικό)
Κορινθία 20200

Για το Δ.Σ.

Πάνος Λεονάρδος - Πρόεδρος

Φωτεινή Κηλά → 210-3631341 (ε)
210-7482301 (ο.)

Θέατρο → *υπό μελέτη*
Μουσείο → *αίτητο 10%*

*Ναβιάνας**Γεωγραφία*

50%
→ *υπό η ψία έχω*
καταργήσει

*Έχω μετρήσει με Διεύ**μέσω Νομαρχία**μέσω Βούλευσι (Μανίκα)*

Η συμβολή της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην προστασία των μνημείων. Η περίπτωση της αρχαίας Σικυώνας.

Καταρχάς θα ήθελα να σας μεταφέρω τους **χαιρετισμούς** του προέδρου της Ελληνικής Εταιρείας κυρίου Κώστα Καρρά και της προέδρου του ειδικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, αρχιτέκτονος κυρίας Χάρη Καλλιγά. Με μεγάλη ^{ΧΑΡΑ}προθυμία δεχτήκαμε την πρόσκληση από τους διοργανωτές της ημερίδας να συμμετάσχουμε και να συμβάλουμε, όσο είναι δυνατό, στην προσπάθεια για την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων του Δήμου Σικωνίων.

Η ομιλία με θέμα «Η συμβολή της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην προστασία των μνημείων. Η περίπτωση της αρχαίας Σικυώνας» έχει οργανωθεί σε δύο **ενότητες**. Η πρώτη αφορά τις δραστηριότητες της Ελληνικής Εταιρείας και ιδιαίτερα του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς σχετικά με την προστασία του αρχιτεκτονικού και αρχαιολογικού πλούτου. Η παρουσίασή τους θα σκιαγραφήσει τους τρόπους με τους οποίους δρα και βοηθάει η Ελληνική Εταιρεία. Η δεύτερη ενότητα αφορά τον αρχαιολογικό χώρο της αρχαίας Σικυώνας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και τις προτάσεις του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς σχετικά με τον τρόπο που αυτό θα μπορούσε να βοηθήσει στην προσπάθεια του Συλλόγου Πολιτών «Η Αρχαία Σικυών», του Δήμου Σικωνίων και της Νομαρχίας για τη μέριμνα και την ανάδειξη των αρχαιοτήτων **(slide 1)**.

Η Ελληνική Εταιρεία, σωματείο κοινωφελές και μη κερδοσκοπικό, **ιδρύθηκε** το 1972 με σκοπό την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του ελληνικού χώρου **(slide 2)**. Η ίδρυσή της από τους Κώστα και Λυδία Καρρά έγινε σε μια εποχή ιδιαίτερα δύσκολη για τον τόπο αλλά και για τα μνημεία των οποίων η διατήρηση είχε τεθεί σε δεύτερη μοίρα αφήνοντας την Αρχαιολογική Υπηρεσία μόνη της να αγωνίζεται γι' αυτά. Από τους πρώτους συνεργάτες ήταν ο καθηγητής Χαράλαμπος Μπούρας και η αείμνηστη Λασκαρίνα Μπούρα, ο αρχιτέκτων πολεοδόμος Ανδρέας Συμεών, ο αρχιτέκτων Κώστας Δεκαβάλλας κ.ά. Σήμερα η Ελληνική Εταιρεία, ύστερα από 31 χρόνια δράσης, απαρτίζεται από 850 μέλη και 750 φίλους. Οι δραστηριότητές της στηρίζονται στους εθελοντές και οι πόροι της προέρχονται από τις συνδρομές των μελών, τις χορηγίες και τα προγράμματα που υλοποιεί. Η οργάνωσή της σε ειδικά συμβούλια και τοπικές επιτροπές είναι

καθοριστική για την ανάπτυξη των διαφόρων τομέων δράσης. Ένα από αυτά τα συμβούλια είναι και το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς το οποίο δημιουργήθηκε το 1995. Τα 23 μέλη του, αρχιτέκτονες, αρχαιολόγοι, δικηγόροι, ιστορικοί, δουλεύουν εθελοντικά. Κάθε Πέμπτη συνεδριάζουν για να αντιμετωπίσουν μια πληθώρα θεμάτων και δραστηριοτήτων. Ο κ. Ανδρέας Συμεών ήταν ο πρόεδρος του έως το 2001 και το 2002 τον διαδέχτηκε η κυρία Χάρις Καλλιγά. Η δημιουργία του συμβουλίου ήταν αποτέλεσμα της ανάγκης για μια πιο συστηματική αντιμετώπιση των συνεχώς αυξανόμενων προβλημάτων των μνημείων.

Πριν προχωρήσω θα ήθελα να αναφερθώ στο **κτήριο** όπου στεγάζεται η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (slide 3). Πρόκειται για μια παλαιά κατοικία του α' μισού του 19^{ου} αιώνα με κλασικιστική πρόσοψη, στην οδό Τριπόδων 28 στην Πλάκα (slide 4). Η σπουδαιότητα της σε μεγάλο βαθμό έγκειται στις αρχαιότητες (slide 5) που αποκαλύφθηκαν κατά την αποκατάστασή της και είναι σήμερα ορατές και προσβάσιμες στο ευρύ κοινό (slide 6).

Η **δράση** της Ελληνικής Εταιρείας για την προστασία των μνημείων διακρίνεται στους παρακάτω τομείς:

- Παρεμβάσεις και αγωνιστικές κινητοποιήσεις σε περιπτώσεις φθοράς, αλλοίωσης, εγκατάλειψης και καταστροφής του μνημειακού πλούτου.
- Εκπόνηση μελετών και επιχορήγηση αποκατάστασεων μνημείων και ανάδειξης συνόλων.

Παρά το γεγονός ότι η προστασία του μνημειακού πλούτου στην Ελλάδα έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα, τα μνημεία που κινδυνεύουν είναι πολυάριθμα. Οι φυσικές φθορές δεν είναι η μόνη αιτία. Η εγκατάλειψη, οι αποτυχημένες επεμβάσεις, η υπερβολική χρήση, η ανάπτυξη των πόλεων απειλούν καθημερινά την αρχιτεκτονική μας κληρονομιά και τους αρχαιολογικούς χώρους. Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς καλείται να βοηθήσει σε πολλές περιπτώσεις. Με επιστολές στους αρμόδιους φορείς, ανακοινώσεις και άρθρα στον Τύπο προτείνει, παρεμβαίνει, υποδεικνύει, προκαλεί την προσοχή και την εγρήγορση. Τα παραδείγματα είναι πολλά. Θα αναφερθώ σε δύο από αυτά.

Ο Πύργος του Church (slide 7), αρχοντική κατοικία του α' μισού του 18ου αιώνα και ένα από τα παλαιότερα κτήρια της Αθήνας ήταν εδώ και πάρα πολλά χρόνια εγκαταλειμμένο. Έχει απασχολήσει σχεδόν όλες τις συνεδριάσεις του συμβουλίου. Συνεχείς επιστολές και δημοσιεύματα στον Τύπο αλλά και συναντήσεις

με όλους αυτούς που ήταν υπεύθυνοι για την τύχη του είχαν ως αποτέλεσμα σήμερα να αναστηλώνεται με τη βοήθεια της Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας. Θα φέρω άλλο ένα παράδειγμα παρέμβασης από την Αθήνα, για να σας δείξω ότι μεγάλος αγώνας δεν γίνεται μόνο για τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής της κληρονομιάς, αλλά και για την προστασία των τελευταίων ελεύθερων χώρων της. Πρόκειται για το πρώην 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο (**slide 8**), το οποίο αποτελείται από κτήρια του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού αιώνα μέσα σε έναν κήπο σε μια βεβαρυμένη περιοχή, πίσω από το νοσοκομείο Ευαγγελισμός. Το Συμβούλιο μας, όπως και πολλοί άλλοι φορείς, παρενέβησαν για το χαρακτηρισμό όλου του συγκροτήματος και όχι μόνο 2,5 κτηρίων που αποφάσισε τελικά το Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων ανοίγοντας τον δρόμο της κατεδάφισης και της ανέγερσης νέων κτηρίων (**slide 9**).

Στον τομέα αυτό ανήκουν και οι πιο δυναμικές κινητοποιήσεις, όπως η διοργάνωση μεγάλων συζητήσεων, η συλλογή υπογραφών, η συνεργασία με ανάλογες οργανώσεις σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Τέτοια δυναμική δράση ακολουθήθηκε για τη διάσωση του δελφικού τοπίου, την αποτροπή της κατασκευής του ολυμπιακού κωπηλατοδρομίου στον ιστορικό τόπο του Μαραθώνα (**slide 10**) καθώς και στην περίπτωση των αλλαγών που επιδιώκονταν στο Άρθρο 24 του Συντάγματος κ.α.

Μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς μας απορροφά η εξεύρεση χρημάτων για επεμβάσεις ανάγκης και για τη σύνταξη μελετών και εκτέλεσης έργων αποκατάστασης μνημείων. Στόχος είναι η ποιοτική εργασία που θα αναδείξει τις αξίες του μνημείου. Οι αρχιτέκτονες-μέλη του συμβουλίου έχουν καθοριστικό ρόλο στην επίβλεψη του έργου αποκατάστασης πάντα σε συνεργασία με την αρμόδια εφορεία Αρχαιοτήτων. Ποικίλλα είναι τα παραδείγματα σε αυτόν τον τομέα. Ορισμένα από αυτά είναι η αποκατάσταση του Σωτήρος στον Χορτιάτη Θεσσαλονίκης (**slide 11, 12**), η αποκατάσταση του βυζαντινού τέμπλου του Καθολικού της Νέας Μονής Χίου και η μετατροπή του συγκροτήματος των κελλιών του σε Μουσείο (**slide 13**), η εκπόνηση μελέτης και η επίβλεψη του έργου αποκατάστασης τμήματος της Μονής Φυρογίων Σίφνου (**slide 14, 15**), η αποκατάσταση του Αγίου Γεωργίου στην Παλιαχώρα της Αίγινας (**slide 16, 17**), η εκπόνηση μελέτης ανάδειξης του μεσαιωνικού οικισμού της Παλιαχώρας (**slide 18**) και πολλά άλλα. Θα κλείσω τον τομέα αυτόν με τα προγράμματα καταγραφής

κτηρίων του μοντέρνου κινήματος (δεκαετία 1930) που και αυτά πλέον χρήζουν προστασίας (slide 19, 20).

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφέρω ότι στην προσπάθεια μας συγκαταλέγεται η εκπαιδευτική δραστηριότητα που πλαισιώνει τις διάφορες παρεμβάσεις και αποκαταστάσεις με στόχο να ευαισθητοποιήσει την τοπική κοινωνία και ιδιαίτερα τους μαθητές (slide 21).

Στις δραστηριότητες της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ συγκαταλέγονται η ενημέρωση, η επιμόρφωση και η ευαισθητοποίηση του κοινού μέσα από τη διοργάνωση εκθέσεων, συνεδρίων, κύκλων μαθημάτων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων, όπως προαναφέρθηκε, την έκδοση πρακτικών, βιβλίων, την παροχή υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στην προστασία μνημείων. Ένας ξεχωριστός τομέας είναι και η ετήσια υποβολή για βράβευση έργων αποκατάστασης μνημείων και ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων από τον ευρωπαϊκό οργανισμό Europa Nostra. Σας δείχνω το παράδειγμα της αναστήλωσης του Ερεχθείου που τιμήθηκε με ειδικό βραβείο το 1987 (slide 22), και την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου στο Σαγκρί της Νάξο που συγκαταλέγεται στις φετινές μας προτάσεις (slide 23).

Η Ελληνική Εταιρεία είναι η μόνη μη κυβερνητική οργάνωση που αγωνίζεται για το φυσικό και δομημένο περιβάλλον του ελληνικού χώρου, ενώ μαζί με την Αρχαιολογική Εταιρεία και το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών (ICOMOS) αποτελούν τους τρεις ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην προστασία των μνημείων.

Περνώντας τώρα στον αρχαιολογικό χώρο της αρχαίας Σικυώνας θα ήθελα να ξεκινήσω με τις αξίες αυτού του χώρου. Η αρχαία Σικυών έχει πάνω από όλα αρχαιολογική και ιστορική αξία. Αποτελεί μάρτυρα της ιστορίας της περιοχής από τους προϊστορικούς έως τους βυζαντινούς χρόνους, της ακμής που έφθασε η αρχαία πόλη ιδιαίτερα στο χώρο των τεχνών και των γραμμάτων. Η επιστημονική αξία της οφείλεται στη συμβολή της στην αρχαιολογική και ιστορική έρευνα, την έρευνα της αρχιτεκτονικής και πολλών άλλων τομέων. Η αισθητική αξία του αρχαιολογικού χώρου προέρχεται από τη θέση του και την αρμονική συνύπαρξη των ερειπίων και της φύσης. Σε αυτήν έρχεται να προστεθεί η κοινωνική αξία. Η αρχαία Σικυών έχει ιδιαίτερη σημασία για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής. Οι ίδιοι ξέρουν ότι οι αρχαιότητες αυτές ανήκουν στον τόπο τους, στους ίδιους, αλλά και αυτές τους κάνουν να νιώθουν ότι ανήκουν σε έναν συγκεκριμένο τόπο. Στην κοινωνική αξία συγκαταλέγονται άλλες δύο αξίες, η εκπαιδευτική και η οικονομική.

Οι τελευταίες δεν είναι εγγενείς αλλά μπορούν να αναπτυχθούν με τη σωστή διαχείριση ενός αρχαιολογικού χώρου.

Οι περισσότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Ελλάδας αντιμετωπίζουν τα ίδια **προβλήματα**, ειδικά όταν ανήκουν στους χώρους που δεν έχουν μεγάλη επισκεψιμότητα. Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται με την προστασία του χώρου και είναι οι πυρκαγιές, η διάβρωση του εδάφους, η προσβολή του τοπίου από σύγχρονες οικοδομές και νέες χρήσεις, οι μη απαλλοτριωμένοι χώροι, η ελλιπής φύλαξη, η φθορά των αρχιτεκτονικών καταλοίπων, η έλλειψη προσωπικού. Άλλη κατηγορία είναι τα προβλήματα ανάδειξης τα οποία περιλαμβάνουν την έλλειψη ενημερωτικών πινακίδων, διαδρομών περιήγησης, φωτισμού, περιποίησης της βλάστησης με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η ανάγνωση του χώρου και των κτηρίων. Στα προβλήματα λειτουργικότητας ανήκουν η δυσκολία πρόσβασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, η έλλειψη χώρων θέασης, καθιστικών, χώρων υγιεινής κ.ά. Τα κλειστά μουσεία είναι και αυτό ένα συχνό πρόβλημα των αρχαιολογικών χώρων.

Η μικρή ενασχόλησή μου, κυρίως μέσα από τη συζήτηση με τους ανθρώπους που ασχολούνται με τη **Σικυώνα**, έδειξε ότι και αυτός ο αρχαιολογικός χώρος αντιμετωπίζει σε γενικές γραμμές τα ίδια **προβλήματα**, με σπουδαιότερα αυτό της ετοιμορροπίας των θολωτών διόδων του αρχαίου θεάτρου, της έλλειψης πυρασφάλειας, της μη λειτουργίας του Μουσείου, της μη απαλλοτρίωσης του χώρου όπου βρίσκεται το Στάδιο, της μη ολοκλήρωσης των ανασκαφών και της έλλειψης μιας συνολικής προστασίας και ανάδειξης του και γενικότερα της έλλειψης διαχείρισης του χώρου. Με την έννοια διαχείριση εννοώ το σύνολο όλων εκείνων των ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν με επαγγελματικό τρόπο για να προστατευθούν οι αξίες της αρχαίας Σικυώνας. Οι ενέργειες αυτές αφορούν την επιφανειακή έρευνα, τις ανασκαφές, τη μελέτη, τη διατήρηση, την αναστήλωση, την ανάδειξη, τον εκπαιδευτικό ρόλο, το θεσμικό πλαίσιο, την οικονομική απόδοση, τη σχέση με το κοινό, την ένταξη των χώρων στο σύγχρονο οικονομικό κοινωνικό πολιτιστικό γίνεσθαι κ.ά.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω και με αφορμή τη συνάντηση εδώ όλων όσων ενδιαφέρονται ή σχετίζονται με άμεσο ή έμεσο τρόπο με τον αρχαιολογικό χώρο της Σικυώνας αλλά και όλες τις αρχαιότητες και τα μνημεία του Δήμου Σικωνίων θα θέλαμε να **προτείνουμε** τη δημιουργία μιας ομάδας που θα αναλάβει να συντάξει μία πρόταση για την ολοκληρωμένη προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου της Σικυώνας. Η παρουσία σήμερα εδώ της τοπικής αυτοδιοίκησης, των πολιτών,

Έναρξη: φακέλος που υποβάλλεται το Ημέριο

↓
delegato
natura
video

30-40.000 € χρηματοδότηση

→ Defamazione επηρεασί

↓
κατάθεση παντοφάκια φακέλου → υποσημείωση από ΥΠΠΟ

754 περίοδος στο κατάλογο σε 129 χύδρες
φύλαξη + πολίσ

Λίστα με συμπτώματα σε ύψιστο μυστικό → Ντοφολέβη

κα. Παλιολόγων Δ' ΕΚΚΑ

Απόστολος Γαβριήλ

Mathu Picchu

(ΑΚΑ)

Συννοτόμος

Naroneam (Necum)

Taj Mahal / 1020

Boud. purt 1 αιώνα

Mut'io Genus

Xiccofo

Kathmandu Ninas

όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τον Σύλλογο Πολιτών «Η αρχαία Σικυών», της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, αρμόδιας για την προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου, των ιδιωτικών φορέων που ασχολούνται με την προστασία των μνημείων, όπως είναι η Ελληνική Εταιρεία και η Ομοσπονδία Συλλόγων της Unesco, των πανεπιστημιακών και όλων εκείνων που ασχολούνται και ενδιαφέρονται για τον χώρο μου δίνει την ευκαιρία να αναφέρω ότι με αυτόν τον τρόπο οφείλει να υλοποιείται η διαχείριση των αρχαιολογικών χώρων, με τη συνεργασία δηλαδή όλων των ενδιαφερομένων γιατί έτσι μόνο θα προστατευθούν όλες οι αξίες της αρχαιολογικής κληρονομιάς του Δήμου Σικωνίων. Η πρόταση για τη δημιουργία μιας ομάδας με εκπροσώπους όλων αυτών των φορέων δεν έχει σκοπό να υποκαταστήσει το ρόλο της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Αντίθετα έχει σκοπό να ενδυναμώσει το ρόλο της και να γίνει αρωγός στην προσπάθειά της.

Ο πολιτιστικός σύλλογος «Αρχαία Σικυών» θα μπορούσε να αναλάβει το συντονισμό αυτής της ομάδας. Η Ελληνική Εταιρεία από την πλευρά της, και ειδικά το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, είναι διατεθειμένο να συμμετάσχει και να συμβάλει όσο είναι δυνατό με την εμπειρία και το ανθρώπινο δυναμικό του στις εργασίες της ομάδας αυτής. Η συνάντηση σαν τη σημερινή θα πρέπει να καθιερωθεί. Η επόμενη όμως θα πρέπει να παρουσιάσει τα πρώτα αποτελέσματα της προσπάθειας.

Ολοκληρώνοντας την ομιλία μου θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για τη συνεργασία τους την αρχαιολόγο κυρία Φωτεινή Μπαλλά, τον πρόεδρο του Συλλόγου «Η αρχαία Σικυών» κύριο Πάνο Λεονάρδο, τον καθηγητή κύριο Γιάννη Λώλο και τον φύλακα αρχαιοτήτων κύριο Παναγιώτη Καλανιώτη.

Σας ευχαριστώ.

ματρε
οι 17/8/1
6-11/14

Αρχαίο θέατρο Σικυώνος

Στις ανατολικές υπώρειες της ακρόπολης της [αρχαίας Σικυώνος](#), πολύ κοντά στην αρχαία Αγορά της πόλης κατασκευάστηκε το θέατρό της στο τέλος του 4ου π.Χ. αιώνα, με terminus ante quem το 251 π.Χ.. Θεωρείται ως ένα από τα πιο εντυπωσιακά θέατρα αυτού του μεγέθους με διάμετρο ορχήστρας 20 μ και του κοίλου 125 μ. Το κοίλο του χωρισμένο σε δύο μέρη με ένα διάζωμα διαιρείται σε 15 κερκίδες με 16 ακτινωτές κλίμακες. Επειδή η ανασκαφική έρευνα στο κοίλο δεν έχει ολοκληρωθεί σε σειρές των εδωλίων δεν μπορούν επακριβώς να προσδιοριστούν. Περιμετρικά της ορχήστρας

είναι τοποθετημένα τα καθίσματα των επισήμων (προεδρία) με ερεισίνωτα και ερεισίχειρα ιδιαίτερα επιμελημένα. Στο άνω διάζωμα έχει δύο θολωτές διόδους σε κάθε απόληξη του κοίλου, ενώ στις παρόδους υπήρχαν πύλες όμοιες με αυτές του [θεάτρου του Ασκληπείου Επιδάουρου](#).

Το σκηνικό οικοδόμημα αποτελείται από το προσκήνιο και την κυρίως σκηνή διαχωρισμένη σε πολυάριθμους χώρους. Σε μεταγενέστερη οικοδομική φάση το προσκήνιο αντικαταστάθηκε από κτιστό λογείο (pulritum). Η σκηνή ήταν διακοσμημένη με γλυπτά και έφερε πλούσια αρχιτεκτονικά στοιχεία.

Εκτός από θεατρικές παραστάσεις στο θέατρο γίνονταν και πολιτικές συγκεντρώσεις.

Οι πρώτες ανασκαφικές έρευνες στην Σικυώνα έγιναν το 1887-91 από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, ενώ στις αρχές του 20ου αιώνα (1920) οι ανασκαφές συνεχίστηκαν από την Αρχαιολογική Εταιρεία, η οποία μέχρι σήμερα διατηρεί το δικαίωμα της ανασκαφής και της αποκάλυψης του θεάτρου. Η τελευταία ανασκαφική έρευνα έγινε το 1984 από την έφορο των Αρχαιοτήτων Π. Κρυστάλλη-Βότση. Τότε αποκαλύφθηκαν εννέα σειρές των εδωλίων του κοίλου.

Το θέατρο χρησιμοποιείται σήμερα για διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Περιοχή ή Πόλη	Κοινότητα Βασιλικού-Δήμος Κιάτου
Νομός	Κορινθίας
Περιφέρεια	Πελοποννήσου
Εφορεία	Δ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
Ημέρες-Ώρες λειτουργίας Τιμές εισιτηρίων	Θερινό ωράριο Είσοδος ελεύθερη Χειμερινό ωράριο

Θέατρο Αρχαίας Σικυώνος

Ιστορικά στοιχεία: Το θέατρο της Αρχαίας Σικυώνος βρίσκεται στους πρόποδες της ακρόπολης των ελληνιστικών χρόνων, όπου διαχωρίζεται το ανώτερο από το κατώτερο πλάτυσμα.¹ Είναι προγενέστερο του 303 π.Χ., καθώς όταν η Σικυών μεταφέρθηκε στο οροπέδιο της παλαιότερης ακρόπολης, επανακτίσθηκε βάση κανονικού σχεδίου με οδούς διασταυρούμενες σε ορθές γωνίες, ενώ το θέατρο δεν βρίσκεται παράλληλα προς τις οδούς ούτε σε γωνία 45° προς αυτές. Τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά του θεάτρου ομοιάζουν με αυτά του θεάτρου Επιδαύρου, αλλά είναι προγενέστερό του, καθώς φέρει πιο απαρχαιωμένα στοιχεία. Η ρωμαϊκή ανακατασκευή του χρονολογείται πιθανόν από την περίοδο που ακολούθησε της καταστροφής της Κορίνθου, όταν ένα τμήμα της Κορινθίας παραχωρήθηκε στη Σικυώνα και η πόλη απέκτησε σημαντική πολιτική υπόσταση.

Ανασκαφική δραστηριότητα: Η πρώτη ανασκαφή του θεάτρου, κατά την οποία αποκαλύφθηκε το μεγαλύτερο τμήμα του, πραγματοποιήθηκε από την Αμερικανική Αρχαιολογική Σχολή.² Μικρές ανασκαφικές επεμβάσεις πραγματοποιήθηκαν ξανά το 1952 από τον Αν. Ορλάνδο και τη δεκαετία του 1980 από την κα Κ. Κρυστάλλη-Βότση.³

Αρχιτεκτονική του θεάτρου: Το μέτωπο του θεάτρου είναι προς τα βορειοανατολικά. Το συνολικό πλάτος υπερβαίνει τα 122μ. Τα εδώλια είναι ως επί το πλείστον λαξευμένα στο βράχο. Ο εμπρόσθιος στοίχος των εδωλίων είναι μία σειρά λίθινων εδωλίων από πώρο με ερεισίνωτα και βραχίονες. Μερικά είναι διακοσμημένα με σπειρώματα στην εξωτερική πλευρά των βραχιόνων κάθε εδωλίου και υποδηλώνουν με την ανωτερότητα

¹Leake (1830). III. 369-371· Curtius (1851-1852). II. 489-490· Bursian (1872). II. 27-28· Skalet (1975). 26-30.

²McMurtry (1889). 267-286, Πίν. VI, VII, IX· Earle (1889). 286-292· Earle (1891). 281-282· Earle (1893). 388-396, Πίν. XIII· Brownson - Young (1893). 397-409, Πίν. XIII· Fossum (1905). 263-276, Πίν. VIII, IX.

³Ορλάνδος, «Ανασκαφή Σικυώνος» ΠΑΕ 1952, 28-29 και 387-395· Κρυστάλλη-Βότση, «Ανασκαφή Σικυώνος», ΠΑΕ 1987, 66-68.

της κατασκευής τους ότι ήταν τιμητικές θέσεις για τους ιερείς ή άλλους επισήμους, ομοιάζοντας με τα εδώλια του θεάτρου της Επιδαύρου. Ο συνολικός αριθμός των σειρών των εδωλίων ανερχόταν περίπου σε εξήντα, χωριζόμενα κατακόρυφα σε δεκαπέντε σφήνες, με δεκαέξι κλιμακωτούς διαδρόμους. Οριζόντια ο χώρος του ακροατηρίου διαχωριζόταν σε τρία τμήματα με δύο διαζώματα.

Η είσοδος στο χαμηλότερα διάζωμα γινόταν με δύο θολωτές διαδρόμους, οι οποίοι διαπερνούν τις πλευρές του χώρου του ακροατηρίου. Το υψηλότερο διάζωμα γινόταν προσιτό κυκλικά από τα άκρα. Το αρχικό μήκος του ανατολικού διαδρόμου ήταν περίπου 16μ. και το πλάτος 2.55μ. Οι θόλοι ορθώνονται σε ύψος έξι στρώσεων λίθων σε κάθε πλευρά, εκτός από τη σειρά του λίθου-κλειδιού και έχουν κτισθεί με ορθογωνισμένους ογκόλιθους, τοποθετημένους χωρίς κονίαμα, αποτελώντας αξιόλογο δείγμα των ελληνικών θόλων.

Η ορχήστρα έχει έκταση λίγο μεγαλύτερη από το μισό της περιφέρειας ενός τέλειου κύκλου, με διάμετρο 24.04μ. με επιφάνεια από πατημένο χώμα. Μία αποχετευτική τάφρος επιμελώς κατασκευασμένη διατρέχει την ορχήστρα μπροστά από τα τιμητικά εδώλια, πλάτους 1.25μ. και βάθους 1.00μ., η οποία γεφυρώνεται με λίθινη πλάκα έναντι κάθε κλίμακας, για να διευκολύνεται η διέλευση στα καθίσματα (πρβλ.: Διονυσιακό Θέατρο Αθηνών). Σε κάθε άκρο της αποχετευτικής τάφρου φαίνεται ότι υπήρχε βωμός ή κρήνη, η οποία απομάκρυνε τα ακάθαρτα ύδατα σε αβαθή τάφρο, διασχίζοντας την ορχήστρα παράλληλα προς τον τοίχο του προσκηνίου. Αυτή εξέβαλλε σε τρίτη τάφρο, η οποία κατευθυνόταν από το κέντρο της ορχήστρας κάθετα προς τα κτήρια της σκηνής και εξέβαλλε προς τα δεξιά. Από την τετράγωνη λεκάνη στο μέσο της ορχήστρας, όπου συναντώνται οι αποχετευτικοί τάφροι, ξεκινά υπόγειος διάδρομος, ο οποίος περνά κάτω από τα σκηνικά κτήρια και καταλήγει πίσω από αυτά σε ένα κλιμακοστάσιο, του οποίου σώζονται μερικές βαθμίδες.⁴ Κατά τον Fossum ο διάδρομος χρησίμευε μόνο για την αποχέτευση των υδάτων.⁵

⁴Ο διάδρομος αυτός θεωρήθηκε ως μέσο, όπου διέρχονταν οι ηθοποιοί απαρατήρητοι από τα σκηνικά κτήρια προς το μέσο της ορχήστρας, όπως οι κλίμακες του Χάρωνα στην Ερέτρια και στο Μαϊάνδρο της Μαγνησίας. Dörpfeld - Reisch (1896). 120.

⁵Fossum (1905). 263-276.

Οι λίθινες επικλινείς άνοδοι είναι λαξευμένες στον τοπικό βράχο και οδηγούν σε ύψος 3.25μ. προς το προσκήνιο. Πίσω από αυτές άλλο ζεύγος επικλινών ανόδων οδηγούσε στο δεύτερο όροφο του σκηνικού κτηρίου. Υπήρχαν επίσης λίθινα υποστηρίγματα του παλαιότερου προσκηνίου, ενώ η ανεύρεση των άλλων υπολειμμάτων των ημικιώνων αποδεικνύει ότι το πρώτο προσκήνιο διατηρούνταν έως την εποχή της ρωμαϊκής ανακατασκευής.

Κατά την δεκαετία του 1960 ανεφύησαν πευκόδενδρα στο ανώτερο τμήμα του κοίλου του θεάτρου, που λόγω της εγκατάλειψης σταδιακά επιχώθηκε, με αποτέλεσμα να προκληθεί ανεπανόρθωτη φθορά στις υποκείμενες σειρές των ειδωλίων. Τον Ιούλιο του 2000 τα πεύκα κάηκαν από τη μεγάλη πυρκαγιά που κατέστρεψε μεγάλες δασικές και καλλιεργήσιμες εκτάσεις της Κορινθίας και το Νοέμβριο του ίδιου έτους υπό την εποπτεία της Δ' ΕΠΚΑ πραγματοποιήθηκε κοπή των καμένων πεύκων και καθαρισμός όλης της περιοχής του θεάτρου από τα υπολείμματα της πυρκαγιάς. Τον Αύγουστο του 2002 υπό την εποπτεία της Δ' ΕΠΚΑ πραγματοποιήθηκε καθαρισμός των επιφανειακών επιχώσεων που είχαν εκ νέου επικαλύψει τις παλαιότερες επιχώσεις του θεάτρου, λόγω των εκτεταμένων βροχοπτώσεων.